

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий центр «Інститут біології»
Кафедра біохімії

Л.І.Остапченко, О.І.Харченко

Тестові завдання з дисципліни
«ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ ТА ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ»

Київ-2015

Рецензенти:

д-р біол. наук, професор *С.В.Демидов*;

д-р біол. наук, професор *О.М.Савчук*

Остапченко Л.І., Харченко О.І.

Тестові завдання з дисципліни «Вступ до університетських студій та історія медицини»: навчальний методичний посібник для студентів 1 курсу галузі знань 1201 «Медицина», напряму підготовки 120102 «Лабораторна діагностика», за програмою підготовки «Лабораторна діагностика», /Л.І.Остапченко, О.І.Харченко. — Київ: 2015. — 66 с.

Складено для проведення тестування для оцінки знань з дисципліни «Вступ до університетських студій та історія медицини». Відповідає навчальному плану і навчальній програмі з дисципліни «Вступ до університетських студій та історія медицини», що затверджена науково-методичною комісією «7» жовтня 2015 року, протокол №3.

Призначено для студентів 1 курсу галузі знань 1201 «Медицина», напряму підготовки 120102 «Лабораторна діагностика», за програмою підготовки «Лабораторна діагностика».

Вступ

“Історія медицини” як навчальна дисципліна:

- ґрунтується на вивченні загальної історії та щільно з нею пов’язана, вивчає розвиток медичних знань у людському суспільстві в цілому;
- дає можливість глибше ознайомитися з особливостями становлення медицини в Україні;
- допомагає краще зрозуміти суть лікарської освіти та діяльності на сучасному етапі та логічно передбачати перспективи розвитку медичної сфери.

Історія медицини є одним з розділів загальної історії культури людства. Своїм корінням вона сягає глибини віків.

Ця наука розглядає розвиток знань, пов’язаних з лікуванням, а пізніше – із збереженням і зміцненням здоров’я людини та запобіганням різних захворюванням.

Вивчення цієї дисципліни дає можливість простежити в історичній послідовності зміни в медичній сфері, допомагає правильно розуміти сучасний стан медицини, передбачити перспективи їх розвитку. Кожна епоха має свої особливості та певні умови, що можна простежити в розвитку медичної науки.

Для вивчення історії медицини використовують ті самі джерела, що й у загальній історії, але особливу увагу приділяють усьому, що стосується медицини, лікуванню, догляду. Звичайно, найбільше дає вивчення писемних творів медичного змісту.

ЗМІСТ

Тема 1. Вступ в історію медицини. Медицина первісних часів	4
Тема 2. Медицина стародавнього світу	8
Тема 3. Світова медицина епохи Середньовіччя (V–XVII ст.)	18
Тема 4. Медицина на українських землях у стародавні часи (IV до н.е.–VIII ст. н.е.). Медицина України-Русі за доби середньовіччя (IX–XVII ст.)	33
Тема 5. Медицина Нового часу (1640–1917 рр.)	35
Тема 6. Світова медицина у XIX – XX ст.	50
Тема 7. Українська медицина у XIX – XX ст.	59

Тема 1. Вступ в історію медицини. Медицина первісних часів

1. Вкажіть періодизацію епох, що є прийнятою при вивченні історії медицини:

- а) первісне суспільство і Новітній час;
- б) Стародавній світ, Новий і Новітній час;
- в) первісне суспільство, Стародавній світ, середні віки, Новий і Новітній час;
- г) первісне суспільство, Стародавній світ, Відродження, Новий і Новітній час;
- д) первісне суспільство, Стародавній світ, раннє і розвинуте середньовіччя, Новий і Новітній час.

2. На чому заснована періодизація всесвітньої історії медицини?

- а) на сучасній періодизації всесвітньої історії;
- б) на прийнятій в медичній науці класифікації хвороб;
- в) в основу покладена зміна соціально-економічних формацій;
- г) в основу покладена класифікація методів лікування;
- д) в основу покладені релігійно-філософські системи.

3. У який період розвитку людства виникла медицина?

- а) Новітній час;
- б) Новий час;
- в) Середні століття;
- г) Стародавній світ;
- д) з появою людини.

6. Назвіть основні галузі історико-медичних досліджень:

- а) загальна і спеціальна;
- б) головна і другорядна;
- в) основна і додаткова.

7. Що вивчає загальна історія медицини?

- а) особливості становлення і розвитку окремих медичних дисциплін (наприклад, хірургії, педіатрії, гігієни);
- б) характерні особливості розвитку медицини в цілому, її відмінні риси, найважливіші відкриття й досягнення великих учених;
- в) особливості становлення та розвитку медицини на території окремої держави.

8. Що вивчає спеціальна історія медицини?

- а) виникнення і розвиток окремих медичних дисциплін (наприклад, хірургії, педіатрії, гігієни);
- б) закономірності та особливості розвитку медицини в цілому;

- в) визначають наукові напрямки, найважливіші відкриття й досягнення;
- г) вплив відомих учених на еволюцію медичних знань;
- д) особливості становлення і розвитку медицини на території окремої держави.

9. Назвіть джерела вивчення історії медицини:

- а) етнографічні;
- б) мінеральні;
- в) письмові;
- г) матеріальні;
- д) фото-, відео-, аудіодокументи.

10. Вкажіть матеріальні джерела вивчення історії медицини:

- а) знаряддя праці, предмети побутового вжитку, залишки жител, поселень, поховань;
- б) обряди, змови;
- в) міфи, билини.

11. Вкажіть письмові джерела вивчення історії медицини:

- а) глиняні таблички з клинописом;
- б) легенди;
- в) папіруси;
- г) монети;
- д) міфи, билини.

12. Історія медицини - це:

- а) наука про розвиток медичних знань і діяльності вчених у галузі медицини відповідно до розвитку людського суспільства;
- б) наука про сучасний стан охорони здоров'я;
- в) соціально-гуманітарна наука;
- г) філософська наука.

13. Що вивчає палеопатологія?

- а) патологічні зміни залишків скелету первісної людини і тварин;
- б) патологічні зміни внаслідок негативного впливу природних факторів;
- в) патологію вагітності у жінок первісних племен;
- г) психопатологію первісних людей.

14. Назвіть події первісного періоду, що впливають на розвиток медицини:

- а) вміння добувати і підтримувати вогонь;
- б) розвиток землеробства;
- в) поява писемності;

г) поява фантастичних теорій.

15. Визначте вірування, які впливали на первісне лікування:

- а) тотемізм;
- б) фетишизм;
- в) християнство;
- г) анімізм;
- д) магія.

16. Виникнення трепанації черепа пов'язано з поясненням причин хвороб з позиції:

- а) стихійного реалізму;
- б) фетишизму;
- в) анімізму;
- г) тотемізму.

17. На чому ґрунтувалося лікування захворювань з позицій анімізму?

- а) вигнання духів хвороби за допомогою змов, обрядових дій;
- б) враховувався вплив астрологічних чинників;
- в) використання амулетів, талісманів;
- г) вигнання духів хвороби за допомогою ритуальних танців і масок;
- д) використання антибактеріальних препаратів.

18. На чому ґрунтувалося лікування захворювань з позицій фетишизму?

- а) вигнання духів хвороби за допомогою змов, обрядових дій;
- б) вплив астрологічних чинників;
- в) використання для вигнання духів хвороби одурманюючих засобів;
- г) використання амулетів, талісманів.

19. Фетишизм - це:

- а) віра в надприродні властивості неживих предметів;
- б) віра в існування душ і (або) загальне одухотворення природи;
- в) культ тварин;
- г) віра в здатність людини надприродним чином впливати на інших людей, предмети.

20. Тотемізм - це:

- а) віра людини в існування тісного родинного зв'язку між родом і певним видом тварини або рослини;
- б) віра в душі, духів і загальне одухотворення природи;
- в) всі предмети навколишньої природи представлялися роздвоєними на видимі образи і їх незримі душі;

г) віра в здатність людини надприродним чином впливати на інших людей, предмети.

21. *Магія – це:*

а) віра в здатність людини надприродним чином впливати на інших людей, предмети;

б) віра в душі, духів і загальне одухотворення природи;

в) всі предмети навколишньої природи представлялися роздвоєними на видимі образи і їх незримі душі;

г) віра людини в існування тісного родинного зв'язку між родом і певним видом тварини або рослини.

22. *Назвіть медичні інструменти первісного періоду:*

а) заточений камінь;

б) гостра риб'яча луска;

в) вістря списа;

г) сталеві голки;

д) латунні скальпелі.

23. *На думку первісної людини, хвороба виникала в результаті:*

а) зміни пір року;

б) зміни кліматичних умов;

в) впливу духів, демонів, що проникають у тіло людини;

г) природних причин (погана їжа, вода і т. ін.).

24. *Назвіть найдавніші операції в історії людства:*

а) апендектомія;

б) трепанація черепа;

в) лапароскопія;

г) цісарський розтин.

25. *Назвіть оперативні прийоми лікування в період зрілості первісного суспільства:*

а) кровопускання;

б) лікування ран природними засобами;

в) трепанація черепа;

г) ампутації кінцівок;

д) накладання шин.

26. *Назвіть гігієнічні аспекти періоду становлення первісного суспільства:*

а) організація перших осель;

б) влаштування неолітичних стоянок;

- в) добування вогню, підтримка його у вогнищі;
- г) одяг зі шкір тварин;
- д) поховання померлих подалі від осель.

Медицина стародавнього світу

27. Який лад займав чільне значення в період Стародавнього світу:

- а) капіталістичний;
- б) феодалний;
- в) рабовласницький;
- г) первіснообщинний.

28. Вкажіть хронологічні рамки періоду історії медицини стародавнього світу:

- а) XX - початок XXI ст.;
- б) XVII-XIX ст.;
- в) V-XVII ст.;
- г) 5 тис. до н. е. - середина 1 тис. н.е.;
- д) 2 млн. років. - 5 тис. до н.е.

29. Клинопис. Закони Хаммурапі. Боги і демони: Гула, Пазузу, Ламашту та ін. Яка це цивілізація?

- а) Стародавній Рим;
- б) Стародавня Месопотамія;
- в) Стародавній Єгипет;
- г) Стародавня Індія;
- д) Стародавня Греція.

30. Назвіть джерела вивчення медицини Стародавньої Месопотамії:

- а) клинописні таблички;
- б) «Закони Хаммурапі»;
- в) «Папірус Кахуна»;
- г) амулети із зображенням демонів хвороб;
- д) «Папірус Е. Сміта».

31. Вкажіть богиню лікування шумерів:

- а) Гула, повертала померлих до життя;
- б) Енкі, бог мудрості і майстерності;
- в) Іштар, богиня любові і родючості;
- г) Дінгірмах, богиня-матір.

32. Що зображали на відбитку печатки лікаря в Стародавній Месопотамії?

- а) інструменти для лікування;
- б) посуд для ліків;
- в) ім'я власника печатки;
- г) фігуру лікаря або його божественного покровителя;
- д) богиню лікування.

33. Назвіть один з найбільш давніх правових документів, який регламентував діяльність лікарів в Стародавньому Вавилоні:

- а) «Закони Хаммурапі»;
- б) «Закони Ману»;
- в) «Закони 12 таблиць»;
- г) «Закони Шульги».

34. Назвіть гігієнічні правила, засновані на колективному досвіді і народній традиції у шумерів:

- а) не пити води з нечистою посуду;
- б) не простягну до богів немитих рук;
- в) обмежувати себе в певного роду їжі;
- г) не пити напої, що містять алкоголь;
- д) не вживати рослинної олії.

35. Назвіть джерела вивчення історії медицини Стародавнього Єгипту:

- а) описи істориків і письменників давнини;
- б) піраміди, мумії, гробниці, саркофаги;
- в) «Закони Хаммурапі»;
- г) папіруси;
- д) «Веди».

36. Головним божеством давніх єгиптян був:

- а) владика загробного світу – Усири;
- б) бог сонця – Ра;
- в) бог неба – Хор;
- г) покровителька лікарів – Сохмет.

37. З практики муміфікування давні єгиптяни винесли:

- а) пізнання про властивість речовин;
- б) пізнання про причини хвороб;
- в) пізнання в анатомії;
- г) надприродні знання.

38. Вкажіть, який медичний документ містить інформацію про внутрішні хвороби і лікарське лікування в Давньому Єгипті:

- а) «Великий медичний папірус Г. Еберса»;
- б) «Великий медичний папірус Е. Сміта»;
- в) «Папірус Кахуна»;
- г) «Папірус Херста».

39. Вкажіть, який медичний документ містить інформацію про оперативне лікування (хірургії) в Давньому Єгипті:

- а) «Великий медичний папірус Г. Еберса»;
- б) «Великий медичний папірус Е. Сміта»;
- в) «Папірус Кахуна»;
- г) «Папірус Херста».

40. Зубні протези в Давньому Єгипті виготовлялися з:

- а) кістяних зубів;
- б) золота;
- в) сталі;
- г) бронзи;
- д) зубів тварин.

41. Як називали в Давньому Єгипті людей, що займаються муміфікацією?

- а) тарихевти;
- б) жерці;
- в) канопахії.

42. Уявлення про будову людського тіла єгиптяни отримували при:

- а) розтині тварин;
- б) не вивчалось;
- в) бальзамуванні.

43. Які органи людського тіла були описані єгиптянами?

- а) мозок;
- б) серце;
- в) нирки;
- г) кишечник;
- д) сальник.

44. Які держави розташовуються на території Стародавньої Індії в наш час?

- а) Індія;
- б) Непал;

- в) Афганістан;
- г) Пакистан;
- д) Шрі-Ланка.

45. Назвіть джерела вивчення історії медицини Стародавньої Індії:

- а) релігійно-філософські твори – «Веди»;
- б) «Трактат жовтого імператора про внутрішній»;
- в) трактати «Чарака Самхита» і «Сушрута Самхита»;
- г) «Закони Ману»;
- д) «Аюрведа».

46. Як називалася система традиційного лікування в стародавній Індії?

- а) «Аюрведа»;
- б) «Самхита»;
- в) «Дхармашала»;
- г) «Бхішадж».

47. Назвіть основні характеристики лікування хвороб з позицій «Аюрведи»:

- а) велика увага приділяється діетам і правильному харчуванню;
- б) використання пульсової діагностики;
- в) використання виключно природних засобів лікування: трави, спеції, мінерали, масла та ін.;
- г) застосування хіміотерапії;
- д) основою є вчення про чотири типи статури і чотири темпераменти.

48. «Аюрведа» перекладається як:

- а) «жити просто і думати піднесено»;
- б) «вчення про довге життя»;
- в) «вода камінь точить»;
- г) «все навколишнє є ліками».

49. Назвіть хірургічні операції, що проводилися давньоіндійськими лікарями:

- а) ампутації кінцівок;
- б) лапаротомії, камне-, грижосічення;
- в) пластичні операції;
- г) видалення катаракти;
- д) апендектомія.

50. У якому історичному документі Стародавньої Індії представлені гігієнічні аспекти?

- а) «Закони Ману»;
- б) трактат «Сушрута Самхита»;
- в) «Самаведа»;
- г) «Рамааяна».

51. Назвіть джерела традиційного мистецтва давньокитайського лікування:

- а) трактат «Сі ци чжуань»;
- б) «Книга лікарських засобів Шень Нуна»;
- в) «Книга приготування ліків для всіх частин тіла»;
- г) «Закон 12 таблиць»;
- д) «Папірус Кахуна».

52. Вершиною мистецтва діагностики в Стародавньому Китаї стало вчення:

- а) про пневму;
- б) про пульс;
- в) інь-ян;
- г) про космос.

53. Назвіть попереджувальні заходи проти віспи, які застосовувалися в Стародавньому Китаї:

- а) вакцинація;
- б) васкуляція;
- в) варіоляція;
- г) кореляція;
- д) лактація.

54. Поняття «традиційна китайська медицина» включає:

- а) «чжень-цзю» терапію (голковколювання, припікання);
- б) систему дихальних вправ; точковий масаж;
- в) лікування ліками, дієтетику, гімнастику;
- г) вчення про темпераменти.

55. Кому з давньокитайських лікарів належить праця «Трактат про пульс»?

- а) Ван Шухе;
- б) Луї Шеєн;
- в) Сима Цян;
- г) Хуанфу Мі.

56. Назвіть джерела вивчення історії лікування Стародавньої Греції:

- а) Гомер – «Іліада», «Одіссея»;
- б) «Збірник Гіппократа»;
- в) твори Марциала;
- г) Діоскорид – «Про лікарську матерію».

57. Назвіть теорію патології, розроблену Гіппократом:

- а) нервізм;
- б) органопатології;
- в) солідарна теорія;
- г) гуморальна теорія.

58. Назвіть праці Гіппократа про лікарську етику:

- а) «Клятва»;
- б) «Прогностика»;
- в) «Про лікаря»;
- г) «Про благопристойну поведінку»;
- д) «Настанови».

59. Назвіть засновника Кротонської медичної школи, філософія якого є основою медичної системи Гіппократа:

- а) Алкмеон;
- б) Евріфон;
- в) Гален;
- г) Праксагору;
- д) Гіппократ.

60. Назвіть представників Олександрійської школи:

- а) Герофіл;
- б) Асклепід;
- в) Діоскорид;
- г) Соран;
- д) Ерасістрат.

61. Назвіть лікувальні прийоми, що використовували давньогрецькі лікарі:

- а) гіпноз;
- б) молитви, пости;
- в) припікання «мокса»;
- г) лікарські засоби, водолікування, гімнастика, найпростіші хірургічні втручання;
- д) варіоляція.

62. Кого з давньогрецьких лікарів називають «батьком медицини»?

- а) Алкмеон;
- б) Герафіл;
- в) Евріфон;
- г) Гіппократ.

63. Назвіть твори, що належать перу Гіппократа:

- а) «Махабхарата»;
- б) «Про повітря, воду і місцевості»;
- в) «Салернський кодекс здоров'я»;
- г) «Прогностика»;
- д) «Афоризми».

64. Назвіть бога-цілителя, з культом якого пов'язане храмове лікування в Стародавній Греції:

- а) Зевс;
- б) Асклепій;
- в) Афродіта;
- г) Геракл;
- д) Янус.

65. Асклепіони в Стародавній Греції – це:

- а) святилища на честь Асклепія;
- б) нащадки Асклепія;
- в) назви медичних підручників;
- г) лікарські засоби, застосовані вперше Асклепієм;
- д) приміщення, в яких жив Асклепій і вів прийом хворих.

66. Назвіть відомих дітей давньогрецького бога медицини Асклепія:

- а) Гігієя;
- б) Подалірій;
- в) Анубіс;
- г) Панакея;
- д) Морфей.

67. Назвіть терміни, які походять від імен Панакея і Гігієя:

- а) Панакей – засіб від зубного болю;
- б) Панацея – універсальний засіб від усіх хвороб;
- в) Гігієна – наука про профілактику захворювань;
- г) Гігієній – загальнозміцнюючий лікарський збір;
- д) Панакія – водний басейн.

68. Назвіть працю давньогрецького лікаря Гіппократа, який включає 5 творів з лікарської етики «Клятва», «Закон», «Про лікаря», «Про благоприсойну поведінку», «Настанови»:

- а) «Збірник Гіппократа»;
- б) «Етичні погляди»;
- в) «Афоризми»;
- г) «Лікарський етичний кодекс»;
- д) «Про будову людського тіла».

69. Хто є автором вислову «Лікар-філософ подібний до богу»?

- а) Гіппократ;
- б) Авіценна;
- в) Парацельс;
- г) Гален;
- д) Аристотель.

70. На чому ґрунтується вчення Гіппократа про чотири темпераменти?

- а) поєднання в організмі елементів інь і янь та їх поділ на чотири субстанції;
- б) переважання в організмі одного з чотирьох тілесних соків: крові, слизу, жовтої жовчі, чорної жовчі;
- в) співвідношення чотирьох елементів: вода, дерево, вогонь, метал, повітря;
- г) співвідношення чотирьох рис особистості;
- д) наявність чотирьох груп крові, кожна з яких визначає схильність людини до хвороб і підходи до лікування.

71. Визначте чотири темпераменти (згідно з вченням Гіппократа):

- а) сангвінік;
- б) флегматик;
- в) сублематик;
- г) холерик;
- д) меланхолік.

72. Який принцип лікування ввів в медицину давньогрецький лікар Гіппократ і його послідовники?

- а) гомеопатія;
- б) хіміотерапія;
- в) алопатія;
- г) лікування холодом і теплом;
- д) психотерапія.

73. До якої медичної школи Давньої Греції належав Гіппократ?

- а) Книдська;

- б) Косська;
- в) Олександрійська;
- г) Кротонська;
- д) Афінська.

74. Назвіть основні досягнення давньогрецького лікаря Гіппократа і його школи:

- а) принцип «не нашкодь»;
- б) «Клятва Гіппократа»;
- в) принцип алопатії;
- г) припікання ран розпеченим залізом;
- д) вчення про чотири соки і чотири темпераменти.

75. Назвіть джерела вивчення історії медицини Стародавнього Риму:

- а) «Закони XII таблиць»;
- б) акведуки;
- в) Лукрецій Кар «Про природу речей»;
- г) «Закони Ману»;
- д) праці Демокрита.

76. Назвіть засновника методичної школи в Стародавньому Римі:

- а) Асклепід;
- б) Лукрецій;
- в) Цельс;
- г) Гален.

77. Кому з давньоримських лікарів належить праця «Мистецтва»?

- а) Цельс;
- б) Пліній;
- в) Асклепід;
- г) Гален.

78. Назвіть роботи Галена:

- а) «Про призначення частин людського тіла»;
- б) «Про анатомію ...»;
- в) «Про лікарську матерію»;
- г) «Про природу речей»;
- д) «Про медицину».

79. Вкажіть найбільш відомих лікарів Стародавнього Риму:

- а) Асклепід;
- б) Цельс;

- в) Гален;
- г) Гіппократ;
- д) Парацельс.

80. Назвіть гігієнічні досягнення Стародавнього Риму:

- а) система каналізації;
- б) притулки, богадільні і лікарні;
- в) акведуки;
- г) терми;
- д) використання зубної пасти.

81. Визначте помилки в працях давньоримського лікаря Галена з анатомії і фізіології:

- а) кров може безперешкодно переходити з правого серця в ліве, минаючи периферичні судини;
- б) анатомія є фундаментом хірургії;
- в) існує «душевна пневма» – у мозку, «життєва пневма» – в серці і «природна пневма» – у печінці;
- г) нерви несуть «душевну силу», печінка дає крові «природну силу», пульс виникає під дією «пульсуючої сили»;
- д) неправильно описав м'язи.

82. Лікуванням зубів в Стародавньому Римі займалися:

- а) Гален;
- б) Цельс;
- в) Піфагор;
- г) Платон;
- д) Асклепід.

83. Назвіть загальні риси розвитку лікування в країнах Стародавнього світу:

- а) винахід писемності (з 4-3-го тисячоліть до н. е.) і створення перших текстів медичного змісту (з кінця 3-го тисячоліття до н. е.);
- б) формування двох напрямків лікувальної діяльності: емпіричного лікування, заснованого на практичному досвіді народу, і культового лікування, заснованого на релігійно-містичних віруваннях;
- в) розвиток уявлень про походження хвороб (пов'язаних з природою, морально-етичних, релігійно-містичних);
- г) підготовка цілителів (сімейна традиція, навчання в загальних школах при храмах);
- д) формування анатомії як науки.

Світова медицина епохи Середньовіччя (V–XVII ст.).

84. Якому історичному періоду відповідає епоха феодалізму?

- а) первісне суспільство;
- б) Стародавній світ;
- в) Середньовіччя;
- г) Новий час;
- д) Новітній час.

85. Назвіть праці Орибазія:

- а) «Синапсис»;
- б) «Загальнодоступні ліки»;
- в) «Чотирикнижжя»;
- г) «Про внутрішні хвороби і їх лікування»;
- д) «Про жіночі хвороби».

86. Назвіть праці Павла з о. Егіни:

- а) «Загальнодоступні ліки»;
- б) «Чотирикнижжя»;
- в) «Про внутрішні хвороби і їх лікуванні»;
- г) «Про жіночі хвороби»;
- д) «Медико-хірургічний збірник».

87. Назвіть працю Олександра з Трал:

- а) «Про внутрішні хвороби та їх лікування»;
- б) «Про жіночі хвороби»;
- в) «Загальнодоступні ліки»;
- г) «Чотирикнижжя»;
- д) «Медико-хірургічний збірник».

88. Назвіть працю Симеона Сифа:

- а) «Про жіночі хвороби»;
- б) «Загальнодоступні ліки»;
- в) «Чотирикнижжя»;
- г) «Про властивості їжі»;
- д) «Книга по лікознавству».

89. Назвіть працю Миколи Міренса:

- а) «Загальнодоступні ліки»;
- б) «Чотирикнижжя»;
- в) «Книга з лікознавства»;
- г) «Про властивості їжі»;
- д) «Медико-хірургічний збірник».

90. Медицина в Візантійській імперії вважалася дисципліною:

- а) теоретичною;
- б) практичною;
- в) експериментальною;
- г) науковою;
- д) теологічною.

91. Назвіть найбільш відомих енциклопедистів-медиків Візантійської імперії:

- а) Орибазій;
- б) Аеций;
- в) Гален;
- г) Цельс;
- д) Цельсій.

92. Кому належить енциклопедична праця «Лікувальне зібрання»?

- а) Олександр з Трал;
- б) Аеций;
- в) Орибазій;
- г) Павло з о. Егіни;
- д) Теофраст.

93. Де і коли був заснований єдиний в Візантії університет «Аудиторіум»?

- а) Візантія, 330 р.;
- б) Стамбул, 417 р.;
- в) Константинополь, 425 р.;
- г) Рим, 395 р.;
- д) Олександрія, 605 р.

94. З якими основними предметами вищої школи викладалася медицина у Візантії?

- а) історія;
- б) алгебра;
- в) геометрія;
- г) астрономія;
- д) музика.

95. Назвіть характерні риси розвитку медицини в Візантії:

- а) притулки для хворих подорожніх при християнських монастирях;
- б) відкриття перших аптек;
- в) діяльність лікарів-енциклопедистів;

- г) розвиток лікарняної справи;
- д) опис малого кола кровообігу.

96. Яка релігія справила основоположний вплив на розвиток медицини в Арабському Халіфаті?

- а) християнство;
- б) буддизм;
- в) іудаїзм;
- г) іслам;
- д) індуїзм.

97. Що сприяло розквіту медицини в Арабському Халіфаті в період середньовіччя?

- а) відкриття бібліотек;
- б) розвиток наступності між державами;
- в) професія лікаря вважалася благословенною Аллахом;
- г) лікарями та аптекарями могли бути тільки араби-мусульмани.

98. Назвіть основні досягнення арабського лікаря Ібн ан-Нафіса:

- а) описав мале коло кровообігу;
- б) засновник «щадної» хірургії;
- в) отримав лікарські засоби хімічним методом;
- г) відкрив першу аптеку;
- д) склав «Канон медицини».

99. Назвіть основні досягнення фармації в Арабському Халіфаті:

- а) відкрита перша в світі аптека;
- б) для поліпшення смаку ліків використовували тростинний цукор;
- в) писали рецептурні довідники латинською мовою;
- г) готували спиртові витяжки з лікарських рослин.

100. Назвіть основні досягнення алхіміків Арабського Халіфату:

- а) перегінний куб;
- б) порох;
- в) азотна і соляна кислоти;
- г) хлорне вапно і спирт;
- д) водяна баня.

101. За порадою якого лікаря лікарні будували в тому місці, де шматки свіжого м'яса зберігалися довше?

- а) Ал-Захраві;
- б) Аль-Разі;

- в) Ібн-Сіна;
- г) Ал-Хайсам;
- д) Ібн ал-Нафіс.

102. Назвіть основні досягнення в медицині арабського вченого Аль-Разі:

- а) створив енциклопедичний словник «Лікознавства»;
- б) вивчав дію солей ртуті на організм мавпи;
- в) створив класифікацію хімічних речовин: землісті (мінеральні); рослинні; тваринні;
- г) застосував вату в медицині;
- д) створив інструмент для вилучення чужорідних тіл з гортані.

103. Які твори належать найвидатнішому лікарю середньовічного Сходу Аль-Разі?

- а) «Про віспу і кір»;
- б) «Для тих, у кого немає лікаря»;
- в) «Канон лікарської науки»;
- г) «Меморандум для окулістів»;
- д) «Медична книга».

104. Визначте внесок Ар-Захраві у розвитку медицини Арабського Халіфату:

- а) розробив техніку шва ниткою з двома голками;
- б) застосував лежаче положення при операціях на малому тазі;
- в) ввів в очну хірургію операцію видалення катаракти – помутніння кришталика;
- г) описав і представив у малюнках хірургічні інструменти;
- д) провів першу операцію апендектомії.

105. У якому році в Багдаді з'явилася перша в світі аптека?

- а) 754 р.;
- б) 832 р.;
- в) 925 р.;
- г) 954 р.

106. Яка медична спеціальність отримала найбільший розвиток в Арабському Халіфаті?

- а) хірургія;
- б) гінекологія;
- в) стоматологія;
- г) офтальмологія;
- д) фармакологія.

107. Визначте внесок вчених Арабського Халіфату в розвиток офтальмології:

- а) пояснили заломлення променів в середовищах ока;
- б) були дані назви частинам ока (рогівка, кришталик, скловидне тіло);
- в) були виготовлені двоопуклі лінзи;
- г) запропонували контактні лінзи;
- д) розробили операцію по видаленню катаракти за допомогою порожнистої голки.

108. Хто є автором праці «Канон медицини»?

- а) Орібазій;
- б) Гален;
- в) Аеций;
- г) Ібн Сіна;
- д) Парацельс.

109. Чому в період раннього і класичного середньовіччя в Західній Європі спостерігався занепад культури і науки?

- а) відсутність держав;
- б) європейська цивілізація знаходилася в стадії становлення;
- в) просторість території;
- г) відсутність єдиної мови спілкування;
- д) гальмівний вплив церкви.

110. Що спричинювало основний вплив на розвиток медицини в епоху середньовіччя в Західній Європі?

- а) матеріалістична філософія;
- б) католицька церква;
- в) православна церква;
- г) науково-технічний прогрес;
- д) міфологія.

111. Традиції медичних знань в середні віки в Західній Європі проявлялися:

- а) в Салернській школі;
- б) в Пергамі;
- в) в Кембриджі.

112. У чому полягав позитивний вплив католицької церкви на розвиток медицини в Західній Європі в період середньовіччя?

- а) схоластика і панування церковних догм;
- б) Біблія як джерело медико-гігієнічних знань;

- в) священнослужителі займалися алхімією;
- г) відкриття шпиталів, аптек, притулків, богаділень;
- д) відкриття медичних факультетів при університетах.

113. У чому полягав негативний вплив католицької церкви на розвиток медицини і фармації в Західній Європі в період Середньовіччя:

- а) схоластика і панування церковних догм;
- б) Біблія як джерело медико-гігієнічних знань;
- в) інквізиція;
- г) заборона розтину трупів;
- д) поширення неправдивих знань і забобонів.

114. Назвіть риси, що характеризують схоластичний метод викладання в Західній Європі в період Середньовіччя:

- а) всі знання, необхідні людині, дано в працях загальноновизнаних «авторитетів»;
- б) наука полягає в умінні виводити всі нижчі поняття з вищих за допомогою аргументів, що черпаються в працях «авторитетів»;
- в) повне і свідоме нехтування досвідом;
- г) дослідне підтвердження наукових теорій і гіпотез;
- д) навчання медицині в хірургічних школах.

115. Назвіть особливості Салернської медичної школи:

- а) найстаріша медична школа в середньовічній Європі;
- б) викладали тільки чоловіки;
- в) викладено медичне кредо школи «Салернський медичний кодекс»;
- г) декани мали духовне звання;
- д) мала право присвоювати звання лікаря і давати ліцензію на медичну практику.

116. Магістр Болонського університету Мондіно де Луцци склав перший підручник з:

- а) внутрішніх хвороб;
- б) хірургії;
- в) анатомії;
- г) гігієні;
- д) філософії.

117. Назвіть аспекти, які гальмували розвиток наукової анатомії в середні століття:

- а) панування схоластики;
- б) анатомія була самостійною наукою;

- в) не було анатомічних атласів;
- г) вчені не були зацікавлені у вивченні анатомії;
- д) заборона церквою розтину трупів.

118. Що сприяло поширенню масових епідемій інфекційних захворювань в середньовічній Європі?

- а) відсутність у містах каналізації та водопроводів;
- б) відсутність ефективних ліків;
- в) несприятливий вплив зірок і планет;
- г) війни і хрестові походи;
- д) незнання істинних причин захворювань.

119. Які інфекційні захворювання набули найбільшого поширення в середньовічній Західній Європі?

- а) чума;
- б) грип;
- в) проказа;
- г) сказ;
- д) холера.

120. «Чорна смерть» - це:

- а) епідемія чуми в Західній Європі в XIV столітті;
- б) проказа;
- в) грип;
- г) гангрена;
- д) сифіліс.

121. Назвіть заходи по боротьбі з епідеміями в Західній Європі:

- а) карантин;
- б) створення лепрозоріїв; відкриття ізоляторів;
- в) мощення вулиць; обладнання стоків, водних джерел;
- г) обкурювання приміщень; пропалювання речей; обробка оцтом; використання очисних властивостей вогню;
- д) вакцинація.

122. Чим займалися середньовічні цирульники?

- а) голили і стригли волосся;
- б) готували прості ліки;
- в) викладали в університетах;
- г) виривали зуби;
- д) проводили хірургічні операції.

123. Як в середньовічній Європі відбувалася підготовка хірургів (цирульників)?

- а) хірурги навчалися в медико-хірургічних школах;
- б) підготовка хірурга відбувалася в хірургічному цеху;
- в) знання та навички з хірургії передавалися тільки в спадщину;
- г) хірурги навчалися в спеціальних хірургічних школах при храмах.

124. Хто винайшов зуболікувальні інструменти в Західній Європі?

- а) Мондіно де Луцци;
- б) Парацельс;
- в) Френсіс Бекон;
- г) Гі де Шоліак;
- д) Андрес Везалій.

125. Основні досягнення французького середньовічного хірурга Гі де Шоліака:

- а) автор компілятивної праці «Велика хірургія»;
- б) сконструював апарат для переливання крові;
- в) засновник топографічної анатомії;
- г) одним з перших застосував витягування при переломах;
- д) розділив рани голови на 2 групи: з втратою речовини; без втрати речовини.

126. У чому полягає історичне та наукове значення середньовічної алхімії?

- а) середньовічні алхіміки отримали «еліксир довголіття»;
- б) середньовічні алхіміки отримали нові лікарські засоби;
- в) середньовічні алхіміки розробили нові хімічні методи і прилади;
- г) алхімія є проміжним етапом розвитку сучасної наукової хімії;
- д) отримали золото з неблагородних металів.

127. Назвіть основні риси розвитку медицини в епоху раннього і розвинутого середньовіччя:

- а) становлення і розвиток алхімії, фармації та фармакопей;
- б) розвиток анатомії як науки;
- в) розвиток лікарняної справи;
- г) поширення медичної допомоги на всі верстви населення;
- д) створення бібліотек і систематизація наукового знання.

128. Назвіть основні риси природознавства епохи Відродження:

- а) гуманістичний світогляд;
- б) перехід до дослідного методу в науці;
- в) зародження генетики, вітамінології, ендокринології;
- г) розвиток математики, механіки.

129. Хто з учених розробив у найпростішому вигляді схему рефлекторної дуги?

- а) І. Ван Гельмонт;
- б) Бое де Сільвіуса;
- в) Т. Сиденгам;
- г) Р. Декарт;
- д) Д. Бореллі.

130. Хто з учених епохи Відродження вперше запропонував застосовувати водяний термометр для вимірювання температури тіла протягом 10 пульсових ударів?

- а) Г. Бургав;
- б) Л. Белліні;
- в) Б. Євстахій;
- г) Т. Сиденгам;
- д) С. Санторіо.

131. Які три основні цілі медицини сформулював у своїх працях англійський філософ і політичний діяч Ф. Бекон?

- а) обґрунтував теорію кровообігу;
- б) розвинув вчення про контагії;
- в) збереження здоров'я;
- г) лікування хвороб;
- д) продовження життя.

132. Які шляхи розвитку медицини визначив англійський філософ і політичний діяч Ф. Бекон?

- а) винахід методів знеболення;
- б) використання природних факторів;
- в) розвиток вітамінології;
- г) розвиток бальнеології;
- д) вивчення анатомії хворого організму.

133. Назвіть засновників ятрофізичного та ятромеханічного напрямків у медицині:

- а) Т. Парацельс;
- б) М. І. Пирогов;
- в) Д. Бальві;
- г) Дж. Бореллі;
- д) Р. Декарт.

134. Визначте внесок італійського анатома і фізіолога епохи Відродження

Дж.Бореллі в медицину:

- а) використовував кровоспинний турнікет;
- б) визначив центр ваги тіла;
- в) ідея про залежність тиску в судинах від площі їх поперечного перерізу і віддаленості від серця;
- г) засновник ятромеханіки;
- д) показав, що кістки діють як фізичні важелі, а м'язи – як рушійні сили.

135. Визначте внесок С. Санторіо у розвиток медицини:

- а) створив термоскоп (прилад для вимірювання теплоти тіла);
- б) сконструював перший стетоскоп;
- в) винайшов сфігмометр (прилад для визначення швидкості пульсу);
- г) створив апарат для вимірювання очного тиску;
- д) вивчав на собі обмін речовин шляхом зважування себе, їжі і виділень організму.

136. Назвіть видатних анатомів епохи Відродження:

- а) А. Везалій;
- б) У.Гарвей;
- в) Л. да Вінчі;
- г) Т. Парацельс;
- д) Р. Декарт.

137. Хто з лікарів епохи Відродження виправив більше 200 помилок Галена?

- а) Л. да Вінчі;
- б) А. Везалій;
- в) Б. Євстахій;
- г) І. Фабрицій;
- д) Р. Коломбо.

138. Праця «Анатомічні зошити» належить:

- а) Р. Декарт;
- б) Л. да Вінчі;
- в) А. Везалій;
- г) Т. Парацельс;
- д) І. Фабрицій.

139. Кому належить підручник з анатомії «Вилучення»?

- а) Р. Коломбо;
- б) М. Сервет;

- в) А. Везалій;
- г) Л. де Вінчі;
- д) І. Фабрицій.

140. Визначте внесок італійського художника і натураліста Леонардо да Вінчі у розвиток медицини і анатомії:

- а) виділив в серці 4 камери;
- б) правильно описав і замалював багато м'язів, кісток, нервів і внутрішніх органів;
- в) виправив помилки Галена;
- г) розробив метод дослідження - ін'єкціювання воском шлуночків мозку і судин;
- д) розробив метод дослідження – промивання органів проточною водою.

141. Визначте внесок італійського анатома А.Везалія у розвиток наукової анатомії:

- а) виправив 200 помилок Галена;
- б) праці А. Везалія відкривають «золоте століття» в історії анатомії;
- в) засновник наукової анатомії;
- г) створив праці «Анатомічні таблиці», «Про будову людського тіла»;
- д) засновник топографічної анатомії.

142. Назвіть вчених-анатомів епохи Відродження, праці яких склали «золоте століття» в історії анатомії:

- а) П. А. Загорський;
- б) Р. Коломбо;
- в) Ф. Гліссон;
- г) Г.Фаллопій;
- д) Б. Євстахій.

143. Визначте внесок італійського анатома Р. Коломбо в розвиток наукової анатомії:

- а) ввів поняття «інфекція»;
- б) створив працю «Про анатомію»;
- в) учень і послідовник А. Везалія;
- г) засновник патологічної анатомії;
- д) один із творців «золотого століття» анатомії.

144. Визначте внесок італійського анатома Б. Євстахія у розвиток наукової анатомії:

- а) склав анатомічний атлас;
- б) проводив патологоанатомічні розтини;

- в) описав слухову трубу;
- г) вперше описав орган слуху;
- д) провів перший в Європі судово-медичний розтин.

145. Визначте внесок італійського анатома і лікаря Г. Фаллопія у розвиток наукової анатомії:

- а) засновник патологічної анатомії;
- б) описав канал лицьового нерва;
- в) описав будову і функції маткових труб;
- г) описав скелет і судини плода;
- д) вивчав будову печінки, жовчо- і сечовивідні шляхи.

146. Визначте внесок англійського анатома і фізіолога Ф. Гліссона у розвиток наукової анатомії:

- а) ввів поняття «подразливість»;
- б) описав щитовидну залозу;
- в) вперше описав капсулу, що покриває печінку;
- г) запропонував апарат для розтягування хребта;
- д) описав захворювання рахіт.

147. Визначте внесок англійського лікаря і анатома Н.Гаймора у розвиток наукової анатомії:

- а) описав верхньощелепну пазуху;
- б) описав анатомічну будову печінки;
- в) ввів в медицину офтальмоскоп;
- г) розробив модель окулярів.

148. Назвіть лікаря епохи Відродження, який запропонував як символ медицини палаючу свічку і девіз «Світлячи іншим, згораю»:

- а) Л. да Вінчі;
- б) Н. Тюльп;
- в) А. Везалій;
- г) Л. Пастер;
- д) Т. Парацельс.

149. Назвіть вченого, який у своїй богословській книзі «Відновлення християнства» вперше в Європі описав мале коло кровообігу:

- а) А. Везалій;
- б) М. Сервет;
- в) М. І. Пирогов;
- г) І. Земмельвейс;
- д) А. Паре.

150. Які твердження правильно характеризують ятрохімію?

- а) ятрохімія – це проміжний етап у розвитку хімічної науки в епоху Відродження, людина розглядалася як сукупність хімічних процесів;
- б) засновник ятрохімії – Гален. Його система лікування була заснована на застосуванні складних хімічних сполук;
- в) засновник ятрохімії – Парацельс. Його система лікування ґрунтувалася на трьох елементах: сірці, ртуті і сурмі, і їх сполуках;
- г) основна мета хімії – це вивчення хімічних процесів в організмі людини і пошук ефективних лікарських засобів;
- д) засновник ятрохімії – Гіппократ. Його система ґрунтувалася на застосуванні для лікування хімічних елементів у відповідності з 4 температурами.

151. Як визначив швейцарський вчений Т. Парацельс призначення хімії?

- а) хімія повинна спрямовувати свої зусилля на пошук золота;
- б) хімія створює ліки проти хвороб;
- в) хімія призначена для отримання філософського каменю;
- г) хімія повинна вивчати процеси в організмі людини;
- д) хімія повинна в першу чергу створювати нові отрути.

152. Визначте внесок швейцарського вченого Т.Парацельса у розвиток медицини і фармації:

- а) один з засновників ятрохімії;
- б) засновник військово-польової хірургії та травматології;
- в) ввів у фармацевтичну термінологію поняття «Галенові препарати»;
- г) поєднував дослідний метод пізнання природи і прагнення до магії та розуміння впливу небесних тіл на долі людей і їх здоров'я;
- д) лікар-теоретик і практик, засновник дослідного методу в медицині.

153. Хто є автором постулату «Все є отрута, і все є ліки. Одна лише доза робить речовину або отрутою, або ліками»:

- а) Л. да Вінчі;
- б) Н. Тюльп;
- в) А. Везалій;
- г) Л. Пастер;
- д) Т. Парацельс.

154. Що, на думку швейцарського вченого Т. Парацельса, робить речовину отрутою чи ліками?

- а) ступінь чистоти рук аптекаря;
- б) доза;
- в) посуд, в якій виготовляють і зберігають ліки;

- г) хімічна несумісність компонентів;
- д) хімічний склад посуду та інструментів.

155. Кому з учених епохи Відродження належить праця «Велика хірургія»?

- а) М. Коперник;
- б) Т. Парацельс;
- в) Дж. А. Бореллі;
- г) А. Паре;
- д) Г. Бургаве.

156. Кому належить праця «Про хвороби ремісників»?

- а) Ф. Гоффман;
- б) Г. Шталь;
- в) Б. Рамаццині;
- г) Г. Агрікола;
- д) Т. Парацельс.

157. Назвіть працю Дж. Фракасторо, в якій були викладені основи розробленого ним вчення про живий заразний початок:

- а) «Про віспу і кір»;
- б) «Поширення інфекційних хвороб»;
- в) «Про контагії, контагіозні хвороби та їх лікування»;
- г) «Про хвороби рудокопів»;
- д) «Великий лікарський порадник».

158. Визначте внесок італійського лікаря, астронома, філософа, фізика, поета, Дж. Фракасторо у розвиток медицини:

- а) отримав вакцину проти сказу;
- б) створив вчення про контагії;
- в) створив працю «Про контагії, контагіозні хвороби та їх лікування»;
- г) ввів термін «інфекція»;
- д) визначив шляхи поширення інфекції.

159. Визначте внесок французького хірурга А. Паре у розвиток медицини:

- а) вперше в Європі організував акушерське відділення і акушерську школу;
- б) був професором хірургії Паризького університету;
- в) описав поворот плода на ніжку і розробив нові операції та інструменти в акушерстві;
- г) засновник щадної хірургії та застосував перев'язку судин замість їх перекручування та припікання;
- д) сконструював нові хірургічні інструменти, ортопедичні прилади і удосконалив техніку трепанації черепа.

160. Хто є засновником «щадної хірургії»?

- а) Н. Скліфосовський;
- б) А. Везалій;
- в) А. Паре;
- г) М. Пирогов;
- д) Д. Ларрей.

161. У чому полягає сутність «щадної хірургії»?

- а) для попередження ускладнень рани припікали розпеченим залізом;
- б) за хворим доглядали сестри милосердя;
- в) для попередження ускладнень вогнепальні рани заливали киплячим маслом;
- г) для лікування ран використовували чисті пов'язки, просочені лікувальним бальзамом;
- д) застосування наркозу і анестезії для зменшення болю.

162. Назвіть основні досягнення італійського лікаря Б.Рамаццині:

- а) ввів в медицину перкусію і аускультацию;
- б) засновник професійної патології та гігієни праці як галузі наукової медицини;
- в) засновник невропатології;
- г) автор праці «Про хвороби ремісників»;
- д) описав клінічну картину вірусного гепатиту.

163. Хто є засновником професійної патології та гігієни праці як галузі наукової медицини:

- а) Б.Рамаццині;
- б) А. Везалій;
- в) К. Гален;
- г) Г. Бургаве;
- д) Ф. Ерісман.

164. Назвіть видатних представників медицини епохи Відродження:

- а) Т. Парацельс;
- б) А. Паре;
- в) Дж. Фракасторо;
- г) А. Везалій;
- д) Л. Пастер.

165. Назвіть основні риси розвитку науки в епоху Відродження:

- а) гуманізм;
- б) антропоцентризм;

- в) теологічний підхід;
- г) метафізичне мислення;
- д) розвиток методу досвіду.

Медицина на українських землях у стародавні часи (IV до н.е.–VIII ст. н.е.). Медицина України-Русі за доби середньовіччя (IX-XVII ст.)

166. Ким була зібрана перша бібліотека в Давньоруській державі?

- а) Ярослав Мудрий;
- б) Іван Грозний;
- в) Володимир Мономах;
- г) Святослав;
- д) Всеволод.

167. Кого на Русі називали «лічці»?

- а) народних лікарів;
- б) хірургів;
- в) ченців;
- г) мудреців.

168. Назвіть форми лікування в Стародавній Русі:

- а) народне лікування – язичництво і знахарство;
- б) монастирська медицина;
- в) світська (або мирська) медицина;
- г) земська;
- д) страхова.

169. Назвіть лікарів-язичників дохристиянської Русі:

- а) волхви (так аж до XVII ст. продовжували називати провісників і знахарів);
- б) відуни, ведуни і відьми (відати – знати);
- в) чарівники, чарівниці;
- г) шамани.

170. Назвіть засновника Києво-Печерської лаври:

- а) преподобний Олімпій (XI ст.);
- б) блаженний Агапіт (XI ст.);
- в) Всеволод;
- г) Володимир;
- д) лічець Антоній.

171. Де даються перші відомості про лікування і лікарську етику на Русі?

- а) «Києво-Печерський патерик»;
- б) «Ізборник»;

- в) «Лікарське річослов'я»;
- г) Аптекарський наказ.

172. Вкажіть, де розміщувалася найдавніша на Русі монастирська лікарня:

- а) Києво-Печерська лавра;
- б) Кирило-Білозерський монастир;
- в) Андріївський монастир.

173. Назвіть ченців-подвижників Давньої Русі, що прославилися своїм лікарським мистецтвом:

- а) лічець Антоній (XI ст.);
- б) преподобний Олімпій (XI ст.);
- в) блаженний Агапіт (XI ст.);
- г) Всеволод;
- д) Володимир.

174. Світська медицина (або мирська) відома на Русі з часів князювання:

- а) князя Ярослава Мудрого;
- б) князя Володимира Мономаха;
- в) князя Ігоря;
- г) князя Олега.

175. Світська медицина (або мирська) на Русі була:

- а) безкоштовною;
- б) платною;
- в) страховою.

176. До якого року відноситься перший опис російської лазні?

- а) 1115 р.;
- б) 1113 р.;
- в) 1118 р.;
- г) 1119 р.

177. У давнину в лазні:

- а) милися і парилися;
- б) лікували захворювання;
- в) приймали пологи;
- г) робили кровопускання;
- д) проводили урочистості.

178. Яка природна стихія у східних слов'ян найбільшою мірою шанувалася як священна цілюща?

- а) блискавка;
- б) вода;
- в) вулканічні виверження;
- г) заметіль;
- д) вітер.

179. Що означали слова «мор» і «морова пошесть» в давньоруських літописах:

- а) епідемії інфекційних хвороб;
- б) хвороби російських моряків під час довгих морських подорожей;
- в) лікарський засіб, що застосовувався при простудних захворюваннях;
- г) морський вітер, який приносив хвороби;
- д) ліки з морських водоростей.

180. Назвіть запобіжні заходи в боротьбі з епідеміями на Русі:

- а) ізоляція хворих і оточення несприятливих місць – карантин;
- б) щеплення;
- в) організовували застави і засідки, гроші промивали в оцті, листи переписували, а оригінали спалювали;
- г) виморожування, спалювання і обкурювання димів, поховання далеко від житлових місць і питних джерел;
- д) провітрювання, миття.

181. У якому столітті серед слов'ян з'явилися перші доктора медицини (лікарі з університетською освітою)?

- а) кінець XV ст.;
- б) початок XV ст.;
- в) середина XV ст.

182. Назвіть першого доктора медицини серед слов'ян:

- а) Георгій Дрогобич;
- б) Франциск Скорина;
- в) Петро Посніков;
- г) Август Бекю.

Медицина Нового часу (1640-1917)

183. Визначте внесок італійського лікаря І.Фабриція у розвиток ембріології:

- а) склав перший в історії ембріології трактат «Про формування плоду» (1600 р.);
- б) першовідкривач венозних клапанів;

- в) побудував анатомічний театр Падуанського університету (1594 р.);
- г) ввів термін «клітина»;
- д) описав формені елементи крові.

184. Визначте внесок голландського анатома і фізіолога Р. де Граафа у розвиток наукової анатомії й медицини:

- а) опублікував твір «Дослідження про зародження тварин»;
- б) побудував анатомічний театр Падуанського університету (1594 р.);
- в) удосконаливав методики дослідження – застосування сифона і клізм в анатомії;
- г) вперше вивчив сім'яні каналці і визначив їх як «судини, які виготовляють сім'я»;
- д) описав відкриті ним бульбашки жіночих статевих залоз, які помилково прийняв за яйця, звідки і пішла назва – «яєчник».

185. Визначте внесок італійського лікаря М. Мальпігі у розвиток медицини:

- а) відкрив капіляри;
- б) сконструював термоскоп;
- в) першим з анатомів застосував мікроскоп;
- г) відкрив трахеї – органи дихання членистоногих;
- д) описав лімфатичні тільця селезінки.

186. Назвіть умовні хронологічні рамки періоду «Новий час»:

- а) середина XVII – початок XX ст.;
- б) XVII-XX ст.;
- в) перша половина XVII – кінець XX ст.;
- г) друга половина XVIII – початок XX ст.

187. У сучасній історичній науці 1640 рік:

- а) англійська буржуазна революція;
- б) французька буржуазна революція;
- в) умовно визначає рубіж між середньовіччям і Новим часом;
- г) умовно визначає межі між середньовіччям і епохою Відродження;
- д) кінець Французької буржуазної революції.

188. У світовій історичній науці в якості умовної межі між новим часом і сучасною історією прийнятий:

- а) рік початку Жовтневої революції (1917 р.);
- б) рік початку Лютневої революції (1905 р.);
- в) рік початку Японської війни (1905 р.);
- г) рік закінчення Першої світової війни (1918 р.);

д) рік Нової економічної політики (1924 р.).

189. Назвіть характерні риси історії Нового часу:

- а) розвиток колоніальної експансії;
- б) створення колоніальної системи;
- в) боротьба за сфери впливу в колоніях;
- г) початок великих географічних відкриттів;
- д) перехід від рабовласництва до феодалізму.

190. Назвіть природничі відкриття, що вплинули на розвиток діалектичних поглядів на природу і медицину періоду Нового часу:

- а) теорія клітинної будови живих організмів;
- б) закон збереження і перетворення енергії;
- в) еволюційне вчення;
- г) відкриття Америки.

191. Яке випромінювання було відкрито в 1895 р. В. К. Рентгеном і названо його ім'ям «рентгенівське випромінювання»?

- а) х-промені;
- б) α -випромінювання;
- в) β -випромінювання;
- г) γ -випромінювання;
- д) ультрафіолетове.

192. Ким з натуралістів Нового часу була сформульована перша теорія еволюційного розвитку живих істот?

- а) К. Ліней;
- б) Ж.Кюв'є;
- в) Ж. Ламарк;
- г) Ч. Дарвін;
- д) Ф. Веллер.

193. Назвіть англійського натураліста, засновника еволюційного вчення:

- а) Ж. Ламарк;
- б) Ч. Дарвін;
- в) Ф. Веллер;
- г) К. Ліней;
- д) Ж.Кюв'є.

194. Назвіть теорію, створену німецькими вченими Т. Шванном і М. Шлейденем:

- а) клітинна теорія;

- б) еволюційне вчення;
- в) вчення про спадковість;
- г) закон збереження маси речовини в хімічних реакціях;
- д) теорія будови органічних сполук.

195. В якому році з'явився термін «мікроскоп»?

- а) 1625 р.;
- б) 1655 р.;
- в) 1665 р.;
- г) 1675 р.

196. Визначте внесок англійського натураліста Р. Гука у розвиток медицини і біології:

- а) засновник генетики;
- б) сконструював мікроскоп зі збільшенням у 30 разів;
- в) склав працю «Мікрографія, або фізіологічний опис найдрібніших тіл, досліджених за допомогою збільшувального скла», (1665 р.);
- г) описав рослинні клітини на зрізі пробки;
- д) ввів термін «клітина».

197. Назвіть вчених, які створили і вдосконалювали мікроскопічну техніку:

- а) брати Янсени;
- б) Р. Гук;
- в) Л. Пастер;
- г) А. Левенгук;
- д) Р. Кох.

198. Визначте основні досягнення голландського натураліста-самоучки А. Левенгука:

- а) зробив лінзи, які збільшували в 270 раз;
- б) вперше побачив і замалював еритроцити (1673 р.), сперматозоїди (1677 р.), бактерії (1683 р.), найпростіших;
- в) спостерігав мікроциркуляцію крові (1686 р.);
- г) відкрив капіляри (1661 р.);
- д) створив працю «Таємниці природи, відкриті Антонієм Левенгуком» (1695 р.).

199. Внесок італійського анатома і натураліста М. Мальпігі в розвиток гістології:

- а) відкрив капіляри (1661 р.);
- б) описав формені елементи крові (1665 р.);
- в) описав епідерміс і ниркові тільця (1666 р.), які прийняв за залози;

- г) зробив лінзи, які збільшували в 270 разів;
- д) ввів термін «мікроскоп» в медицину.

200. Визначте внесок французького лікаря М. К. Біша у розвиток гістології:

- а) засновник гістології як науки про тканини;
- б) створив першу класифікацію тканин організму;
- в) створив праці «Трактат про мембрани і оболонки» (1800 р.) і «Загальна анатомія в додатку до фізіології та медицини» (1801 р.);
- г) заклав основи науки про мікроструктури тканин як здорового, так і хворого організму;
- д) описав формені елементи крові (1665 р.).

201. Внесок чеського натураліста Я. Пуркінє у розвиток гістології:

- а) один з засновників вчення про клітинну будову живих організмів;
- б) засновник празької гістологічної школи, почесний член багатьох зарубіжних академій наук;
- в) першим побачив нервові клітини в сірій речовині головного мозку (1837 р.);
- г) виділив в сірій речовині кори мозочка великі клітини, відкрив волокна провідної системи серця;
- д) вперше побачив і замалював еритроцити (1673 р.), сперматозоїди (1677 р.), бактерії (1683 р.), найпростіших.

202. Визначте внесок англійського лікаря У. Гарвея у розвиток ембріології:

- а) засновник ембріології як науки;
- б) експериментально спростував ідею про самозародження;
- в) опублікував твір «Дослідження про зародження тварин»;
- г) узагальнив уявлення про яйце як джерело розвитку всіх тварин;
- д) склав перший в історії ембріології трактат «Про формування плоду» (1600 р.).

203. Визначте внесок німецького вченого К. Вольфа у розвиток ембріології:

- а) склав перший в історії ембріології трактат «Про формування плоду»;
- б) розвинув і експериментально обґрунтував теорію епігенезу;
- в) довів, що куряче яйце не містить преформованого зародка;
- г) склав працю «Про утворення кишечника у курчати»;
- д) працював у Петербурзькій Академії наук і поклав початок успіхам російської ембріології.

204. Визначте внесок естляндського дворянина, вченого К. М. Бера у розвиток ембріології:

- а) був обраний академіком Петербурзької академії медичних наук;

б) є одним з засновників ембріології і заклав основи порівняльної ембріології хребетних;

в) склав перший в історії ембріології трактат «Про формування плоду»;

г) відкрив основні закони ембріогенезу хребетних і зробив важливі теоретичні узагальнення;

д) створив працю «Розвиток тварин» (1828, 1837 рр.) і показав, що ембріон людини розвивається за аналогією з усіма хребетними тваринами.

205. Визначте внесок російського вченого О. О. Ковалевського у розвиток ембріології:

а) був академіком Петербурзької Академії наук;

б) довів зв'язок між хребетними і безхребетними;

в) розробив єдину теорію розвитку зародкових листків для всіх представників тваринного світу (1874 р.);

г) створив працю «Розвиток тварин»;

д) створив працю «Про утворення кишечника у курчати».

206. Назвіть засновників патологічної анатомії в Європі:

а) К. Рокитанський;

б) Р. Вірхов;

в) І. М. Сеченов;

г) М. В. Ломоносов;

д) М. І. Пирогов.

207. Назвіть основні досягнення італійського анатома і лікаря Дж. Морганьї:

а) склав працю «Про місцезнаходження і причини хвороб» на підставі 700 розтинів;

б) зіставляв виявлені ним зміни уражених органів з симптомами захворювань;

в) родоначальник патологічної анатомії і визначив орган як місце локалізації хворобливого процесу;

г) засновник гуморальної теорії патології;

д) засновник органопатології.

208. Назвіть основні досягнення віденського патолога К. Рокитанського:

а) склав працю «Основи патологічної анатомії» (1842-1846 рр.), заснував кафедру патологічної анатомії;

б) основною причиною хворобливих змін вважав порушення складу рідин організму – дискразію;

в) місцевий патологічний процес розглядав як прояв загального захворювання;

г) розвивав гуморальний напрямок в патології;

д) дав класифікацію груп крові.

209. Назвіть основні досягнення німецького лікаря і патолога Р. Вірхова:

- а) сформулював постулат, що вся патологія є патологія клітини;
- б) створив теорію целюлярної патології і створив термінологію і класифікацію основних патологічних станів;
- в) заснував науковий журнал «Архів патологічної анатомії, фізіології та клінічної медицини»;
- г) розвивав солідарний напрямок патології;
- д) розвивав гуморальний напрямок в патологічній анатомії.

210. Назвіть засновників патологічної анатомії в Російській імперії:

- а) Г. А. Захар'їн;
- б) І. П. Павлов;
- в) М. І. Пирогов;
- г) М. М. Руднєв;
- д) С.П.Боткін.

211. Назвіть основні досягнення російського вченого В. В. Пашутіна:

- а) першим ввів термін «патологічна фізіологія» і став засновником цієї науки;
- б) засновник першої патофізіологічної школи в Російській імперії;
- в) ввів в загальну патологію принцип нервізму;
- г) проводив фундаментальні дослідження з газообміну і діяльності ендокринних залоз, травленню;
- д) засновник військово-польової хірургії.

212. Ким був сконструйований перший надійний спиртовий (1709 р.) і ртутний термометри зі шкалою від 0 до 600 °?

- а) Д. Фаренгейт;
- б) Р. Реомюр;
- в) А. Цельсій;
- г) Г. Бургаве;
- д) М. Штремер.

213. Ким був винайдений спиртовий термометр зі шкалою від 0 до 80 ° (0 відповідає температурі замерзання води)?

- а) Д. Фаренгейт;
- б) Р. Реомюр;
- в) А. Цельсій;
- г) Г. Бургаве;
- д) М. Штремер.

214. Ким був запропонований термометр зі стоградусною шкалою, в якій 0°C відповідав температурі кипіння води, а 100° – точці танення льоду?

- а) Д. Фаренгейт;
- б) Р. Реомюр;
- в) А. Цельсій;
- г) Г. Бургаве;
- д) М. Штремер.

215. Назвіть основні досягнення французького лікаря Ж. Корвізара:

- а) почав вперше проводити операції на серці;
- б) відродив метод перкусії Л. Ауенбруггера;
- в) засновник клінічної фармакології;
- г) засновник гнійної хірургії;
- д) засновник клінічної медицини у Франції.

216. Назвіть основні досягнення французького лікаря Р. Леннека:

- а) ввів в медицину принципи антисептики;
- б) заснував перший у світі інститут переливання крові;
- в) засновник посередньої аускультатії, вперше застосував стетоскоп;
- г) в ході патологоанатомічних розтинів виявив специфічні утворення при туберкульозі і назвав їх туберкулами;
- д) створив працю «Про посередню аускультатію або розпізнавання хвороб легенів і серця, засновану головним чином на цьому новому методі дослідження».

217. Назвіть основне досягнення австрійського лікаря Л. Ауенбруггера:

- а) засновник методу перкусії;
- б) засновник клінічної фармакології;
- в) засновник гнійної хірургії;
- г) засновник порожнинної хірургії;
- д) засновник методу аускультатії.

218. Хто з перерахованих вчених дав наукове обґрунтування методу перкусії?

- а) Л. Ауенбруггер;
- б) Ж. Корвізар;
- в) П. А. Пьоррі;
- г) Р. Лаеннек;
- д) Й. Шкода.

219. Хто з перерахованих вчених запропонував метод посередньої перкусії за допомогою плесиметра?

- а) Л. Ауенбруггер;

- б) Ж. Корвізар;
- в) П. Пьоррі;
- г) Р. Лаеннек;
- д) Й. Шкода.

220. Назвіть основні досягнення голландського лікаря, хіміка і ботаніка Г. Бургава:

- а) відкрив перший в Європі медичний факультет при університеті і був його деканом;
- б) висунув постулат про те, що «клінічною називається медицина, яка спостерігає хворих у їхнього ліжка»;
- в) першим ввів в медичну практику термометрію;
- г) «піонер» інструментальних методів обстеження;
- д) вів докладні записи історії хвороб.

221. В якому році був відкритий метод вакцинації (від лат. *Vacca* – корова)?

- а) 1795 р.;
- б) 1796 р.;
- в) 1800 р.;
- г) 1804 р.

222. Визначте внесок англійського лікаря Е. Дженнера у розвиток мікробіології:

- а) збирав відомості про захворювання людини коров'ячою віспою, щоб переконатися в запобіжних властивостях коров'ячої віспи по відношенню до натуральної;
- б) визначив, що вміст молодих незрілих пустул коров'ячої віспи, запобігає захворюванню натуральною віспою при інокуляції;
- в) визначив, що штучне зараження коров'ячою віспою – нешкідливий і гуманний спосіб запобігання натуральної віспи;
- г) відкрив вакцину проти сибірської виразки;
- д) засновник вакцинації.

223. Назвіть основні досягнення французького вченого Л. Пастера:

- а) встановив причини спиртового, масляного і молочнокислого бродіння;
- б) створив вакцини проти сказу, сибірської виразки;
- в) створив вакцину проти натуральної віспи;
- г) засновник наукової мікробіології та імунології;
- д) запропонував пастеризацію для термічної обробки термолабільних речовин.

224. Ким була відкрита перша пастерівська станція в Російській імперії:

- а) З. П. Соловйов;
- б) І. І. Мечников;
- в) А. П. Доброславін;
- г) Ф. Ф. Ерісман;
- д) Н. А. Семашко.

225. Назвіть основні досягнення російського вченого Д. І. Івановського:

- а) вивчав захворювання тютюну;
- б) виявив (1892 р.) збудника мозаїчної хвороби;
- в) відкрив вірус натуральної віспи;
- г) виявив в клітинах хворих рослин збудників захворювань небактеріальної і непротозойної природи;
- д) запропонував термін «вірус».

226. Назвіть науку, засновником якої є російський ботанік Д. І. Івановський:

- а) бактеріологія;
- б) вірусологія;
- в) патологічна фізіологія;
- г) медична паразитологія;
- д) військова медицина.

227. Назвіть основні досягнення російського вченого І. І. Мечникова:

- а) засновник геронтології, якій він дав цю назву;
- б) відкрив явище фагоцитозу, заклав основи клітинної теорії імунітету і створив велику наукову школу російських мікробіологів, імунологів і патологів;
- в) ввів в загальну патологію принцип нервізму;
- г) сформулював еволюційно-приспосувальну теорію запальної реакції;
- д) відкрив новий клас антитіл – цитотоксини і заклав основи теорії аутоімунних процесів.

228. Визначте внесок російського вченого Г. Н. Габричевського у розвиток мікробіології:

- а) засновник московської наукової школи бактеріологів;
- б) сформулював еволюційно-приспосувальну теорію запальної реакції;
- в) засновник першого курсу мікробіології в Московському університеті (1892 р.);
- г) організатор виробництва протидифтерійної сироватки в Москві;
- д) запропонував термін «вірус».

229. За твердженням німецького вченого Р. Коха, для визнання мікроба збудником певної хвороби необхідно:

- а) виявити даний мікроб у всіх випадках даного захворювання;
- б) виділити його з організму хворого в чистій культурі;
- в) виявити в клітинах хворих рослин збудників захворювань небактеріальної і непротозойної природи;
- г) викликати таке ж захворювання у піддослідної тварини, заразивши його чистою культурою цього мікроба.

230. Визначте внесок німецького вченого Р. Коха в розвиток мікробіології:

- а) визначив умови, необхідні для доказу етіологічної ролі мікроорганізмів і виникнення даного інфекційного захворювання;
- б) один з засновників бактеріології, отримав туберкулін;
- в) розробив щільні живильні середовища для вирощування чистих бактеріальних культур (1877 р.) і сформулював критерії взаємозв'язку між збудником і інфекційним захворюванням;
- г) виявив (1892 р.) збудника мозаїчної хвороби;
- д) встановив етіологію сибірки (1876 р.), відкрив збудника туберкульозу (1882 р.) і холери (1883 р.), досліджував чуму, малярію, трахому, тропічну дизентерію і поворотний тиф.

231. Визначте основні досягнення німецького вченого П. Ерліха у розвитку мікробіології:

- а) сформулював теорію гуморального імунітету;
- б) розробив щільні живильні середовища для вирощування чистих бактеріальних культур;
- в) виявив два види імунітету: пасивний, який досягається введенням в організм готових антитіл і активний, коли організм сам виробляє антитіла у відповідь на введення антигенів;
- г) засновник московської наукової школи бактеріологів;
- д) створив вчення про імунітет.

232. Визначте внесок італійського лікаря Д. Грассі у вивчення про боротьбу з малярією:

- а) показав, що тільки комарі роду *Anopheles* є переносниками плазмодія;
- б) відкрив збудника малярії – малярійний плазмодій;
- в) експериментально здійснив зараження малярією людини через укус комара;
- г) розробив лікарський засіб для лікування малярії;
- д) розробив комплекс заходів боротьби з малярією.

233. Визначте внесок швейцарського природодослідника і лікаря А. Галлера у розвиток фізіології:

- а) намагався усвідомити сутність процесу дихання в легенях;

б) встановив властивості м'язових волокон (пружність, скоротливість і подразливість);

в) сформулював основні положення вчення про рефлекторну діяльність спинного мозку;

г) визначив залежність сили скорочення від величини стимулу;

д) першим помітив, що серце скорочується автономно під дією сили, яка знаходиться в самому серці.

234. Визначте внесок німецького натураліста І. Мюллера у розвиток фізіології:

а) встановив властивості м'язових волокон (пружність, скоротливість і подразливість);

б) сформулював основні положення вчення про рефлекторну діяльність спинного мозку;

в) створив наукову школу фізіологів;

г) заклав основи клітинної теорії імунітету;

д) сформулював еволюційно-приспосувальну теорію запальної реакції.

235. Визначте внесок італійського фізика, лікаря, анатома і фізіолога Л. Гальвані у розвиток фізіології:

а) вивчив процеси скорочення м'язів;

б) відкрив біоелектричні явища («тваринна електрика»);

в) поклав початок майбутньої електрофізіології;

г) виявив умовні рефлекси;

д) створив теорію цукрового сечовипускання.

236. Визначте внесок французького фізіолога Ф.Мажанді у розвиток фізіології:

а) відкрив закони подразнення;

б) довів роздільне існування чутливих (задні корінці) і рухових (передні корінці спинного мозку) нервових волокон;

в) показав в експерименті відповідність між структурою і функцією;

г) вивчив фізіологічні механізми соковиділення;

д) заклав основи фізіології збудливих тканин.

237. Визначте внесок німецького вченого Е. Дюбуа-Реймона у розвиток фізіології:

а) засновник нервово-м'язової фізіології;

б) створив трактат «Про переливання крові»;

в) розробив нові методи електрофізіологічного експерименту;

г) відкрив закони подразнення;

д) сформулював молекулярну теорію біопотенціалів.

238. Ким був створений перший в Російській імперії підручник з фізіології «Фізіологія, видана для керівництва своїх слухачів»?

- а) І. І. Мечников;
- б) М. І. Пирогов;
- в) А. М. Філомафітський;
- г) І. П. Павлов;
- д) П. Н. Посніков.

239. Назвіть основні досягнення російського фізіолога А. М. Філомафітського:

- а) разом з Н. Пироговим розробив метод внутрішньовенного наркозу і створив апарати для переливання крові, маску для ефірного наркозу;
- б) засновник Московської фізіологічної школи;
- в) засновник вчення про вищу нервову діяльність;
- г) створив перший в Російській імперії вітчизняний підручник з фізіології;
- д) заклав основи матеріалістичного напрямку в російській фізіології.

240. Назвіть основні досягнення російського фізіолога І. М. Сеченова:

- а) відкрив центральне гальмування;
- б) виявив умовні рефлекси;
- в) заклав основи авіаційної та космічної фізіології;
- г) «батько російської фізіології»;
- д) створив наукову працю «Рефлекси головного мозку».

241. Назвіть основні досягнення російського фізіолога М. Є. Введенського:

- а) обґрунтував принцип нервізму;
- б) створив методи вивчення дії ліків на організм;
- в) за допомогою телефонного апарату прослухав ритмічне збудження в нерві (1884 р.);
- г) створив вчення про парабіоз;
- д) «батько російської фізіології».

242. Назвіть основні досягнення російського фізіолога І. П. Павлова:

- а) ввів метод хронічного експерименту, виявив умовні рефлекси;
- б) обґрунтував принцип нервізму;
- в) відкрив явище тетанусу;
- г) створив методи вивчення дії ліків на організм;
- д) створив вчення про вищу нервову діяльність.

243. За які роботи І. П. Павлов був удостоєний Нобелівської премії?

- а) за дослідження будови жовчних кислот і подібних речовин;
- б) за відкриття груп крові;

- в) за роботи з фізіології травлення;
- г) за вчення про вищу нервову діяльність;
- д) за роботи по вітамінах.

244. Визначте внесок голландського анатома Ф. Рюйша у розвиток анатомії:

- а) був лектором з акушерства, судовим медиком і професором ботаніки;
- б) досконало володів технікою приготування анатомічних препаратів і методом ін'єкції кровоносних судин забарвленими і твердими рідинами;
- в) винайшов оригінальний спосіб бальзамування трупів;
- г) створив перший анатомічний музей;
- д) заснував першу госпітальну школу в Європі.

245. Визначте внесок М. І. Шеїна в розвиток анатомії:

- а) склав перший вітчизняний атлас анатомії «Словник, або ілюстрований покажчик всіх частин людського тіла» латинською мовою (1744 р.);
- б) вперше переклав на російську мову «Скорочену анатомію, що стисло містить в собі всю справу анатомічну» Лаврентія Гейстера (1757 р.), яка стала першим у Росії практичним посібником з анатомії російською мовою;
- в) заклав основи російської наукової медичної термінології, яка до нього не існувала;
- г) перший російський професор анатомії, який почав викладання анатомії та хірургії російською мовою в Москві та Петербурзі;
- д) виклав російською мовою основи анатомії у роботі «Про анатомію взагалі» (1764 р.).

246. Визначте основні досягнення російського хірурга М. І. Пирогова в анатомії:

- а) засновник анестезіології та реаніматології;
- б) засновник методу «крижаної» анатомії;
- в) засновник топографічної анатомії;
- г) розробив теорію імунітету;
- д) заснував першу в Російській імперії наукову анатомічну школу.

247. Назвіть основні досягнення російського вченого С. П. Боткіна:

- а) створив найбільшу в Росії наукову терапевтичну школу і створив першу в Росії лабораторію експериментальної медицини;
- б) вперше виявив інфекційну природу катаральної жовтяниці (1866 р.);
- в) сприяв організації жіночих лікарських курсів (1872 р.);
- г) виступив ініціатором створення епідеміологічного товариства (1865 р.);
- д) засновник клінічної фармакології.

248. Назвіть основні досягнення М. І. Пирогова в хірургії:

- а) створив апарат для подачі наркозу;
- б) відкрив першу в Європі медичну хірургічну школу;
- в) вперше застосував гіпс для лікування переломів;
- г) засновник військово-польової хірургії в Російській імперії;
- д) вперше в світі використав масове застосування ефірного наркозу у військово-польових умовах.

249. Назвіть основні досягнення М. І. Пирогова в організації медичної допомоги:

- а) став першим Міністром охорони здоров'я Росії;
- б) залучення жінок до догляду за пораненими;
- в) обґрунтував і здійснив на практиці сортування поранених на 4 групи;
- г) вперше у світі створив відділення для гангренозних хворих;
- д) вперше в клініці відкрив операційну кімнату.

250. Назвіть основні досягнення російського хірурга М. В. Скліфосовського:

- а) засновник порожнинної хірургії в Російській імперії;
- б) розробив нові методи остеопластики – з'єднання кісток – «російський замок»;
- в) новатор методу «крижаної хірургії»;
- г) зробив внесок у розвиток військово-польової хірургії;
- д) вперше застосував наркоз під час операції.

251. Визначте внесок у медицину американського дантиста В. Мортон:

- а) засновник дитячої стоматології;
- б) вперше провів успішну публічну операцію під ефірним наркозом;
- в) розробив зубні протези;
- г) відкрив першу в світі стоматологічну клініку.

252. Визначте основні досягнення шотландського акушера і хірурга Д. Сімсона:

- а) описав поворот плода на ніжку;
- б) вперше застосував хлороформ для знеболювання в акушерській практиці;
- в) ввів в акушерство асептики і антисептики;
- г) запропонував власну модель акушерських щипців;
- д) запропонував конструкцію спеціального акушерського крісла.

253. Яку речовину угорський акушер І. Земмельвейс використав для боротьби з інфекцією в акушерстві та гінекології?

- а) карболову кислоту;
- б) розчин хлорного вапна;

- в) спирт;
- г) хлорамін;
- д) ляпіс.

254. Яку речовину англійський лікар Д. Лістер використовував для боротьби з інфекцією?

- а) спирт;
- б) карболова кислота;
- в) перекис водню;
- г) хлорамін;
- д) хлорне вапно.

255. Визначте внесок англійського хірурга Д. Лістера в розвиток антисептики:

- а) засновник антисептики (1867 р.);
- б) першим сформулював тезу: «Ніщо не повинно торкатися рани, не будучи незараженим»;
- в) ввів хімічні методи боротьби з рановою інфекцією;
- г) створив автоклав;
- д) дав наукове пояснення хірургічної інфекції і вперше розробив комплекс заходів по боротьбі з нею.

256. У чому полягав антисептичний метод англійського хірурга Д. Лістера?

- а) розчином карболової кислоти обробляли інструменти, перев'язувальний та шовний матеріал;
- б) розчином карболової кислоти заливали рани;
- в) розчином карболової кислоти хірурги обробляли руки, обробляли операційне поле;
- г) карболову кислоту розпорошували в повітрі перед початком і під час операцій;
- д) після операції рану закривали повітронепроникною пов'язкою, просоченою розчином карболової кислоти.

Світова медицина у XIX – XX ст.

257. Визначте внесок російського вченого Д. К. Заболотного у розвиток мікробіології:

- а) один з засновників епідеміології;
- б) один з засновників вчення про природу осередків чуми (1922 р.);
- в) виявив (1892 р.) збудника мозаїчної хвороби;
- г) відкрив вірус натуральної віспи;

д) організатор Інституту епідеміології і мікробіології АН (Академії наук) України.

258. Визначте внесок російського вченого М. Ф. Гамалія у розвиток мікробіології:

- а) засновник геронтології, якій він дав цю назву;
- б) відкрив явище фагоцитозу, заклав основи клітинної теорії імунітету;
- в) один із засновників першої в Росії бактеріологічної станції;
- г) ініціатор профілактики сказу, холери, висипного тифу, віспи і чуми;
- д) засновник наукової мікробіології та імунології.

259. Назвіть основні досягнення російського вченого анатома і хірурга І. В. Буяльського:

- а) зробив переклад анатомічного атласу І. Д. Преслера «... Анатомія живописців», який став першою друкованою книгою анатомії російською мовою;
- б) опублікував «Анатомо-хірургічні таблиці»;
- в) розробив методи бальзамування трупів, запропонував нові способи виготовлення тонких корозійних анатомічних препаратів;
- г) створив праці: «Коротка загальна анатомія тіла людського» (1844 р.), «Анатомічні записки для тих, хто навчається живопису та скульптурі в імператорській академії мистецтв» (1860 р.);
- д) заснував першу в Російській імперії наукову анатомічну школу.

260. Назвіть досягнення хірурга І. В. Буяльського:

- а) склав «Анатомо-хірургічні таблиці»;
- б) розробив нові хірургічні інструменти та операції на верхній щелепі, кровоносних судинах;
- в) вперше в Російській імперії виконав перев'язку безіменної артерії, в числі перших російських хірургів застосовував хлороформний наркоз і крохмальну пов'язку при переломах;
- г) засновник гнійної хірургії;
- д) розробив методи бальзамування трупів.

261. Назвіть основні досягнення російського вченого-анатома П. А. Загорського:

- а) заснував російську анатомічну термінологію замість латинської;
- б) створив перше в Росії оригінальне вітчизняне керівництво з анатомії «Скорочена анатомія ...» у двох книгах (1802 р.);
- в) винайшов оригінальний спосіб бальзамування трупів;
- г) зробив переклад анатомічного атласу І. Д. Преслера «... Анатомія живописців», який став першою друкованою книгою анатомії російською мовою;
- д) створив перший анатомічний музей.

262. Хто є засновником першої наукової анатомічної школи в Російській імперії?

- а) І. В. Буяльський;
- б) М. І. Пирогов;
- в) В. В. Пашутін;
- г) П. А. Загорський;
- д) М. М. Руднєв.

263. Визначте внесок лікаря С. Ф. Хотовицького у розвиток педіатрії:

- а) засновник наукової педіатрії в Російській імперії;
- б) видав перше в Російській імперії керівництво по педіатрії «Педіатрика»;
- в) першим почав читати окремий курс дитячих хвороб;
- г) відкрив школу педіатрів;
- д) вперше почав читати лекції з акушерства російською мовою.

264. Назвіть основні номінації Нобелівської премії за досягнення в галузі науки:

- а) Нобелівська премія з фізіології та медицини;
- б) Нобелівська премія з математики;
- в) Нобелівська премія з економіки;
- г) Нобелівська премія з медицини та фармації;
- д) Нобелівська премія з хімії та фізики.

265. Назвіть основні принципи Нобелівського фонду по врученню та використанню Нобелівської премії:

- а) кожен нобелівський лауреат отримує довічне право щорічно висувати свого кандидата на чергову премію;
- б) премію не можна використовувати для отримання доходів;
- в) премії не присуджуються посмертно;
- г) премію можуть отримувати родичі лауреата;
- д) премія призначена для того, щоб учений тривалий час не думав про «хліб насущний» і присвятив себе цілком науковим дослідженням.

266. Назвіть російських вчених-лауреатів Нобелівської премії з фізіології і медицини:

- а) М. М. Амосов;
- б) І. І. Мечников;
- в) І. М. Сеченов;
- г) І. П. Павлов;
- д) М. І. Пирогов.

267. В якому році була створена Академії медичних наук СРСР?

- а) 1944 р.;
- б) 1942 р.;
- в) 1943 р.;
- г) 1946 р.

268. Назвіть першого президента Академії медичних наук СРСР:

- а) А. І. Абрикосов;
- б) А. В. Вишневський;
- в) М. Ф. Гамалія;
- г) В. М. Бехтерев;
- д) М. М. Бурденко.

269. Назвіть головного хірурга Червоної Армії в роки Великої Вітчизняної війни:

- а) М. М. Бурденко;
- б) М. С. Вовсі;
- в) А. Л. Мясников;
- г) Є. І. Смирнов.

270. В якому році була розроблена перша вакцина проти жовтої лихоманки?

- а) 1923 р.;
- б) 1926 р.;
- в) 1927 р.;
- г) 1935 р.

271. У якому році в Росії пройшов випробування пеніцилін?

- а) 1945 р.;
- б) 1944 р.;
- в) 1946 р.;
- г) 1950 р.

272. Що відкрив англійський вчений А. Флемінг?

- а) природну радіоактивність;
- б) пеніцилін;
- в) вакцину від сибірської виразки;
- г) стрептоміцин;
- д) вакцину від сказу.

273. Визначте роль англійських учених Г. Флорі і Е. Чейні у створенні антибіотиків:

- а) налагодили виробництво пеніциліну в промислових масштабах;

- б) розробили технологію промислового отримання пеніциліну;
- в) виділили пеніцилін в чистому вигляді;
- г) розробили технологію отримання сульфаніламідних препаратів;
- д) розробили вакцину на основі пеніциліну.

274. Назвіть основні досягнення З. В. Єрмольєвої:

- а) вперше в СРСР отримала інсулін;
- б) відкрила пеніцилін;
- в) вперше в СРСР отримала антибіотики (пеніцилін та ін.);
- г) вперше в СРСР отримала інтерферон;
- д) розробила протитуберкульозну вакцину.

275. Який лікарський препарат відкрив в 1938 р. епоху сульфаніламідних препаратів?

- а) но-шпа;
- б) пеніцилін;
- в) сульфадіазин;
- г) анальгін;
- д) аспірин.

276. У 1944 р. З.Ваксман в США синтезував стрептоміцин. Тим самим людство вперше отримало ефективний лікарський засіб для лікування:

- а) малярії;
- б) раку;
- в) туберкульозу;
- г) тропічної лихоманки;
- д) грипу.

277. Хто розробляв вакцину проти поліомієліту?

- а) Дж. Солк;
- б) А. Б. Сейбін;
- в) А. Флемінг;
- г) М. П. Чумаков;
- д) М. М. Соболев.

278. Що розробили канадські вчені Ф. Бантінг і Дж. Маклеод?

- а) методику вакцинації проти натуральної віспи;
- б) принцип антибактеріальної терапії чуми;
- в) антирабічну вакцину;
- г) технологію одержання і застосування інсуліну;
- д) вакцину проти поліомієліту.

279. В якому році з'явився перший комерційний апарат УЗД (апарат ультразвукової діагностики)?

- а) 1965 р.;
- б) 1970 р.;
- в) 1975 р.;
- г) 1978 р.

280. Хто вперше ввів у науковий обіг термін «гормон»?

- а) Х. Кушинг;
- б) Ш. Броун-Секар;
- в) Ф. Дрінкер;
- г) Е. Старлінг;
- д) А. Флемінг.

281. Назвіть основні здобутки вченого М.М.Амосова:

- а) першим у світі став використовувати штучні клапани з покриттям;
- б) автор унікальної «системи обмежень і навантажень»;
- в) засновник медичної кібернетики в СРСР;
- г) провів кілька тисяч операцій на серці;
- д) провів першу трансплантацію серця.

282. В якому році американським хірургом Д. Мюрреєм була здійснена перша успішна пересадка нирки?

- а) 1945 р.;
- б) 1944 р.;
- в) 1946 р.;
- г) 1954 р.

283. В якому році була виконана перша трансплантація печінки американським хірургом Т. Старзлом?

- а) 1945 р.;
- б) 1944 р.;
- в) 1956 р.;
- г) 1954 р.

284. У якому році вперше була проведена пересадка легені англійським вченим доктором Дж. Харді в клініці університету Міссісіпі?

- а) 1963 р.;
- б) 1960 р.;
- в) 1965 р.;
- г) 1970 р.;

285. Хто провів першу в СРСР успішну пересадку нирки (від живого донора) в 1965 р.?

- а) Б. В. Петровський;
- б) В. П. Деміхов;
- в) К. Барнард;
- г) С. С. Брюхоненко;
- д) М. І. Пирогов.

286. Хто провів першу в світі операцію з пересадки серця людині?

- а) М. М. Амосов;
- б) В. П. Деміхов;
- в) К. Барнард;
- г) С. С. Брюхоненко;
- д) М. І. Пирогов.

287. В якому році з'явився апарат штучна нирка?

- а) 1945 р.;
- б) 1944 р.;
- в) 1946 р.;
- г) 1950 р.

288. У якому році в СРСР почали використовувати такий діагностичний метод, як електроенцефалографія?

- а) 1924 р.;
- б) 1929 р.;
- в) 1930 р.;
- г) 1933 р.

289. У якому році в СРСР почали використовувати такий діагностичний метод, як пневмоенцефалографія?

- а) 1924 р.;
- б) 1929 р.;
- в) 1927 р.;
- г) 1933 р.

290. У якому році в СРСР почали використовувати такий метод діагностики, як рентгенівські промені і рентгеноконтрастний йод?

- а) 1924 р.;
- б) 1929 р.;
- в) 1927 р.;
- г) 1933 р.

291. У якому році в СРСР почали використовувати такий метод діагностики, як КТ (комп'ютерна томографія)?

- а) 1980 р.;
- б) 1979 р.;
- в) 1975 р.;
- г) 1970 р.

292. У якому році англійський вчений Г. Хаунсфілд винайшов перший комерційний комп'ютерний томограф?

- а) 1971 р.;
- б) 1970 р.;
- в) 1976 р.;
- г) 1979 р.

293. В якому році вчений США Р. Дамадьян створив перший комерційний магнітно-резонансний томограф (МРТ)?

- а) 1980 р.;
- б) 1981 р.;
- в) 1985 р.;
- г) 1990 р.

294. В якому році була розроблена перша вакцина проти вірусу гепатиту В?

- а) 1980 р.;
- б) 1981 р.;
- в) 1990 р.

295. В якому році була розроблена перша вакцина проти вірусу гепатиту А?

- а) 1980 р.;
- б) 1981 р.;
- в) 1985 р.;
- г) 1992 р.

296. Яка ера в історії науки почалася 4 жовтня 1957?

- а) трансплантології;
- б) біотехнологічна;
- в) фармакологічна;
- г) космічна;
- д) генетична.

297. Хто є першим лікарем-космонавтом?

- а) М. П. Кравков;
- б) В. Г. Титов;
- в) Б. Б. Єгоров;
- г) Ю. А. Гагарін;
- д) П. І. Климук.

298. Назвіть вчених, які відкрили двохспіральної структуру ДНК і роль ДНК у передачі спадкової інформації:

- а) Т. Морган;
- б) М. Уілкінс;
- в) Ф. Крик;
- г) М. Вавілов;
- д) Д. Уотсон.

299. Назвіть творців протитуберкульозної вакцини БЦЖ:

- а) А. Кальметт;
- б) Ш. Манту;
- в) Б. Шик;
- г) П. Ерліх;
- д) К. Герен.

300. Яке інфекційне захворювання було повністю ліквідовано на земній кулі в ХХ сторіччі завдяки міжнародній співпраці?

- а) грип;
- б) холера;
- в) чума;
- г) СНІД;
- д) натуральна віспа.

301. Яке інфекційне захворювання було вперше офіційно зареєстровано в 1977 р. в Нью-Йорку?

- а) СНІД;
- б) азіатська холера;
- в) сифіліс;
- г) хламідіоз;
- д) чума.

302. Яка міжнародна медична організація була створена після Першої світової війни в 1923 р.?

- а) Міжнародна організація Червоного Хреста;
- б) Організація охорони здоров'я Ліги Націй;
- в) Всесвітня організація охорони здоров'я;

- г) Міжнародний Санітарний Комітет;
- д) Всесвітня лікарська асоціація.

303. Яка міжнародна медична організація була створена після Другої світової війни в 1948 р. під егідою ООН?

- а) Всесвітня організація охорони здоров'я;
- б) Міжнародна організація Червоного Хреста;
- в) Міжнародний Санітарний Комітет;
- г) Організація охорони здоров'я Ліги Націй;
- д) Всесвітня асоціація фармацевтичних виробників.

304. У чому полягає головна мета діяльності ВОЗ?

- а) досягнення всіма народами можливо вищого рівня здоров'я;
- б) проведення санітарно-просвітницької роботи;
- в) впровадження нових методів діагностики, лікування та профілактики;
- г) пошук ліків, які б могли врятувати людство від усіх хвороб;
- д) відкриття нових установ медичної освіти.

305. Всесвітній день здоров'я відзначається щорічно 7 квітня тому, що:

- а) цього дня було офіційно оголошено про викорінення натуральної віспи;
- б) це день ратифікації Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я;
- в) це день, коли було прийнято рішення про створення Всесвітньої організації охорони здоров'я;
- г) це день, коли було вперше поставлено діагноз СНІД;
- д) це день, коли був виявлений перший ВІЛ-інфікований (вірус імунодефіциту людини).

306. За чиєю ініціативою було створено Міжнародне товариство Червоного Хреста?

- а) швейцарського підприємця А.Дюнанна;
- б) православної церкви;
- в) католицької церкви;
- г) єврейського благодійного товариства;
- д) протестантської церкви.

Українська медицина у XIX-XX ст.

307. В якому році в Харківському університеті було відкрито медичний факультет?

- а) 1805 р.;
- б) 1806 р.;
- в) 1807 р.;
- г) 1808 р.

308. В якому році засновано Університет святого Володимира у Києві?

- а) 1834 р.;
- б) 1838 р.;
- в) 1840 р.;
- г) 1841 р.

309. В якому році відкрито медичний факультет в Університеті святого Володимира?

- а) 1834 р.;
- б) 1838 р.;
- в) 1840 р.;
- г) 1841 р.

310. Хто в 1843 р. став першим деканом медичного факультету Університету святого Володимира?

- а) О. Вальтер;
- б) Ю. Шимановський;
- в) В. Образцов;
- г) В. Караваєв;
- д) В. Бец.

311. Визначте основні досягнення В. Караваєва:

- а) вперше в Російській імперії здійснив пункцію перикарда (1846 р.);
- б) створив сучасне вчення про функції вегетативної нервової системи;
- в) вперше здійснив операцію з видалення катаракти через розрізи рогівки;
- г) першим після М. І. Пирогова застосував ефірний наркоз (1847 р.).

312. Назвіть основні здобутки О. Вальтера:

- а) протягом двадцяти років очолював кафедру анатомії (1846–1868 рр.);
- б) створив унікальний анатомічний театр;
- в) відкрив судинозвужувальну дію симпатичних нервів (1842 р.);
- г) заснував власним коштом перший в Україні та один із перших в Російській імперії щотижневий медичний часопис «Сучасна медицина» (1860 р.);
- д) відкрив рухову зону кори головного мозку і описав велетенські пірамідні нервові клітини.

313. Хто описав велетенські пірамідні нервові клітини, які носять його ім'я?

- а) В. Образцов;
- б) Г. Мінх;
- в) В. Бец;
- г) О. Матвеев;

д) Ю. Шимановський.

314. Хто у 1853 р. запропонував метод профілактики бленореї новонароджених?

- а) В. Образцов;
- б) Г. Мінх;
- в) В. Бец;
- г) О. Матвеев;
- д) Ю. Шимановський.

315. Назвіть основні досягнення В. Образцова:

- а) один із засновників київської терапевтичної школи;
- б) завідувач кафедри спеціальної патології та терапії (1893-1903 рр.);
- в) один із засновників пластичної хірургії;
- г) розробив глибоку методичну пальпацію органів живота.

316. Назвіть основні здобутки Ю. Шимановського:

- а) одним з перших вітчизняних хірургів застосував трепанацію черепа при гнійному церебральному менінгіті;
- б) сподвижник М. Пирогова, один із засновників пластичної хірургії;
- в) розробив операцію кістково-пластичної ампутації стегна (1863 р.);
- г) написав фундаментальну працю з пластичної хірургії «Операції на поверхні тіла людини» (1865 р.).

317. Хто з вчених довели заразність крові хворих на поворотний тиф, здійснивши дослід з самозараженням?

- а) Г. Мінх;
- б) В. Чаговець;
- в) М. Волкович;
- г) Й. Мочутковський.

318. Кого з українських вчених-фізіологів вважають засновником електрофізіології?

- а) Ф. Яновський;
- б) В. Чаговець;
- в) О. Богомолець;
- г) М. Стражеско;
- д) Г. Фольборт.

319. Назвіть основні досягнення М. Волковича:

- а) довів заразність крові хворих на поворотний тиф, здійснивши дослід з самозараженням;

б) одним із перших в Україні опанував методику проведення найскладніших хірургічних операцій;

в) став застосовувати при операції апендициту косий фізіологічний розріз передньої черевної стінки;

г) першим у 1894 році запропонував і виконав ламінектомію;

д) запропонував шину для іммобілізації при переломах плечових кісток;

е) був організатором та незмінним головою Товариства хірургів Києва.

320. Назвіть основні здобутки Є. Черняховського:

а) перший у Києві ушив рану серця з успішним результатом;

б) Один з засновників вчення про природу осередків чуми;

в) одним з перших вітчизняних хірургів застосував трепанацію черепа при гнійному церебральному менінгіті;

г) створив праці: «Коротка загальна анатомія тіла людського» (1844 р.), «Анатомічні записки для тих, хто навчається живопису та скульптурі в імператорській академії мистецтв» (1860 р.).

321. Кого вважають засновником вітчизняної школи терапевтів?

а) В. Лямбль;

б) Ф. Яновський;

в) Б. Веріго;

г) Я. Чаруківський;

д) С. Хотовицький.

320. Хто з вчених у 1859 р. відкрив і описав одноклітинний паразитарний організм з типу найпростіших, що згодом отримав назву за його прізвищем?

а) В. Лямбль;

б) М. Бернштейн;

в) Л. Ценковський;

г) С. Хотовицький;

д) Я. Чаруківський.

321. Назвіть основне досягнення Б. Веріго:

а) відкрив і описав одноклітинний паразитарний організм з типу найпростіших;

б) вперше описав зміщення кривої дисоціації оксигемоглобіну внаслідок зміни парціального тиску двоокису вуглецю та рН;

в) один із засновників вітчизняної школи терапевтів;

г) перший у Києві ушив рану серця з успішним результатом.

322. Хто першим в Україні описав епідемію поворотного тифу і дав чітке визначення характеру цієї хвороби?

- а) Д. Заболотний;
- б) С. Хотовицький;
- в) В. Хавкін;
- г) М. Бернштейн.

323. Як називалась перша капітальна праця Я. Чаруківського?

- а) «Військово-польова хірургія»;
- б) «Велика праця про народну медицину»;
- в) «Військово-похідна медицина»;
- г) «Педіатрика».

324. Хто вперше у світовій літературі обґрунтував своєрідність дитячого організму, його суттєві відмінності від дорослої людини?

- а) С. Хотовицький;
- б) А. Корчак-Чепурківський;
- в) М. Бернштейн;
- г) Р. Кавецький.

325. Назвіть основні досягнення Л. Ценковського:

- а) розробив нові хірургічні інструменти та операції на верхній щелепі, кровоносних судинах;
- б) зробив перший в Україні опис епідемії поворотного тифу;
- в) першим створив справжню наукову ботанічну лабораторію з широким застосуванням мікроскопа;
- г) розробив метод виготовлення вакцини проти сибірки.

326. Ким була створена ефективна вакцини проти чуми?

- а) Д. Заболотний;
- б) В. Хавкін;
- в) А. Йерсен;
- г) С. Кітазато;
- д) М. Огата.

327. Хто у 1919 р. виступив ініціатором створення у Києві Зоологічного музею?

- а) Р. Кавецький;
- б) Л. Ценковський;
- в) А. Корчак-Чепурківський;
- г) М. Кащенко.

328. Хто був ініціатором створення Інституту експериментальної біології та патології Народного Комісаріату охорони здоров'я УРСР?

- а) О. Богомолець;
- б) М. Бернштейн;
- в) М. Стражеско;
- г) Р. Кавецький;
- д) Д. Заболотний.

329. З чим пов'язані основні напрямки досліджень А. Корчака-Чепурківського?

- а) з профілактичним напрямом у вітчизняній медицині;
- б) з проблемами фізіології та патології травлення;
- в) з проблемами реактивності організму – розробленням тестів визначення та методів її підвищення, теоретичних і прикладних проблем онкології;
- г) з проблемами епідеміології та санітарного стану населення.

330. Хто разом з В. Образцовим уперше в світі поставив прижиттєвий діагноз тромбозу вінцевих судин серця?

- а) М. Амосов;
- б) М. Стражеско;
- в) Р. Кавецький;
- г) М. Кащенко.

331. Назвіть основні досягнення Г. Фольборта:

- а) відкрив вплив симпатичних нервів на секреторну діяльність шлунка;
- б) створив вчення про фізіологію процесів виснаження і відновлення;
- в) один із засновників першої в Росії бактеріологічної станції;
- г) розробив метод виготовлення вакцини проти сибірки;
- д) відкрив негативні (гальмівні) рефлекси.

332. Хто вперше запропонував лікування пухлин за допомогою лазерів?

- а) Р. Кавецький;
- б) В. Образцов;
- в) Г. Фольборт;
- г) Д. Заболотний;
- д) М. Кащенко.

Рекомендована література

1. *Верхратський С.А., Заблудовський П.Ю.* Історія медицини. – К.: Вища школа, 2001. – 431 с.
2. *Ганіткевич Я.В.* Історія української медицини в датах та іменах. – Л.: Наукове т-во ім. Т.Г. Шевченка, 2004.
3. *Грандо О.* Визначні імена в історії української медицини. – К.: РВА “Тріумф”.
4. *Голяченко О.М., Ганіткевич Я.В.* Історія медицини. – Тернопіль, 2004.
5. *Соціальна медицина та організація охорони здоров’я: Підручник / За заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка.* – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
6. *Ступак Ф.Я.* Вступ до історії медицини. Медицина і первісне суспільство. – К.: НМУ, 2002.
7. *Шегедин М.Б.* Історія медицини та медсестринства. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
8. *Голяченко О.М.* Лікарі Вінничини. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2006.
9. *Голяченко О.М.* Лікарі Тернопільщини. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2006.
10. *Грандо А.А., Грандо С.А.* Лікарська етика. – К.: Тріумф, 1994.
11. *Думка М.С.* Про медицину скіфів. – К.: Вища шк. 1990.
12. *Конопелько Г.Г., Голяченко А.О.* Історія медицини та фармації України. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.
13. *Медицина в Україні, видатні лікарі.* Бібліографічний словник. – К.: Медицина України, 1997.
14. *Нобелівські лауреати з фізіології та медицини.* Довідник. – Львів, 2000.
15. *Шегедин М.Б.* Львівський державний медичний коледж ім. Андрія Крупинського. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.